

SOMOGYI UJSÁG

Feliratok szerkesztő és kiadó
Fodor Sándor
 Eszperőr.
 Irányít. Huszár-utca 14. sz. sz.
 A lap kiadása a lap szellemi
 irányát tükrözi minden kiadás-
 ban, valamint az olvasókat ér-
 tesíti a közélet és a nyil-
 tázás.
 Szermentesen küldo-
 mást nem fogadjunk el.
 Kéziratokat vissza nem
 adunk.

MESYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „SOMOGYI UJSÁG” TARTALMA HETILAP.

Modern társadalom.

(F. E.) Aki társadalmi életet akar, az egyaránt érintkező emberek között, az a hangnemet, melyet társaságban, az asztalnál, színházban, hangversenyteremben a báli éjszakákon jelenben használni szokás, élelkebben megfigyelte és megfigyeli, az egy különös és alapjában véve sajnálatos tünet tanuja lesz, mely nemcsak moralitás szempontjából, de a jónevelés alapvető törvényei szempontjából is a leg-erősebb bírálata szorul.

A társas érintkezés modern formái nem felelnek meg azoknak a követelményeknek, melyeket a jó erkölcs, a kultúra előrehaladása előir, hanem olyan irányzatokba csap át, mely már szélsőségenél fogva is megrovásunkra érpemes.

A legtöbb ember, ki manapság a „jó társadalomban” forgódik, azt hiszi, hogy a modernség jelzője alatt mindast, mit az utazóli kofa-asszonyok szalonképesnek tartanak, bevitethet az általuk folytatott társalgásba, sőt legtöbbször nem által-

an, a minden rossz kultúrából, a fővárosi importált tolvajnyelv nem egy szakkifejezést is a be-
 szelgetés, a rendszeres társalgás nyelv-
 vezetése becsapásnak és ezzel nem-
 csak a magyar nyelv kárát okozni,
 hanem egyben az erkölcs legele-
 mibb szabályait vérg megsejteni.

Mert legtöbbször, ezen modern
 apostolok közül a szabadsájságot
 összetévesztik a szabadsájsággal s
 azt hiszik, ha egy-két ilyen elfaju-
 lását a társadalmi életnek, a jó tár-
 sáság kénytelen kelletlen befogadta,
 a szabadsájság alapján meghono-
 sithatja a szabadsájság köztár-
 ságságát.

Vajjon kinek figyelmét kerülte el
 már, az az éktelen a magyar nyelv
 idiomájától teljesen idegen kifeje-
 zések használata, melyeket egyes
 arslánok tekintélyük öregbítésére
 unós-unatlan használnak?!

Vajjon ki nem hallotta volna az
 „ilyen fiatal”, „ilyen öreg”, „simon”
 stb. stb., ki tudná őket mind fölso-
 rolni, — kifejezéseket, melyek ma
 már olyannyira divatba jöttek, hogy
 nélkülük egy rendszeres társalgás el

sem képzelhető. A tolvajnyelv egész
 esztára ma már minden előkelőbb
 ház szalonjának asztalán foglal hely-
 lyet s ahol eleddig Jókai, Arany,
 Petőfi, Mikszáth szegyetes irodal-
 máról tárgyaltak, ott most a „Pesti
 Futár” s a „Fidibusz” szenzációit
 fejtegeti a közönség.

Vajjon ez a kultúra előrehala-
 dása?! Ebben kulminál az irodalmi
 élet föllendülése?! A színházakban
 is azok a darabok aratják a nagy
 és osztatlan sikereket, melyekben
 olyan kérdések s olyan hangnemből
 feszegettetnek, melyek épenséggel
 nem bírják el az olyan nyilvános-
 ságot, mint aminőt a szinpad erő-
 sen világított deszkái szolgáltatnak.

S ez képezi a modern társadal-
 mat. Mindentűt a rideg, kéréltet-
 len igazság. A gyermeket nevén
 nevező puritanizmus, mely nem
 átalja megmérgezni azok lelkületét,
 akiknek tanulságosabb, egészsé-
 sebb levegőjű irodalommal s egyéb
 kulturális segédesszükkel nemeg-
 lelkülséget, törekvő ambiciót, igyekvő
 munkaszeretetet lehetett volna bele-
 iktatni. Így azonban éppen a modern

Te és én.

Te erdőszélen nőtél, altatód
 Az esti szellő sutlogása volt.
 A ringó nádas sötét rejtékén
 Örök homályban. — ott születtem én.

Bibor palástként hull a fény rád,
 Csillogó gyöngyharmat a te koronád.
 Imbolygó sápadt lidércsláng csupán
 Mi néha-néha fényt vet én reám.

Tenéked himesszárnny pillehad
 Csókolja nyíló bársonyszirmodat,
 Köröttem, meg lápszülte éjbogar
 Surranó szárnyon, döngicsélve száll.

És így akarta már ezt végzetünk,
 Hogy egymásról sohase legyünk;
 Te elhervadnál itt a sás tövében
 S elfonyadnék az erdőszélen én.

Jellenffy Jvetle.

Egy rejtélyes eset.

Irta: Szilágyi Ferenc.

Mikor a félig besötétített kicsiny szo-
 bába beléptünk, az ágy szélén összekupo-
 rodva guggoló férfialak hirtelen felegye-
 nesedett és kimért, szabályos léptekkel
 közeledett felénk. Közönségesünket észre
 sem véve, megállott előttünk és tétova,
 sötét tűzben lobogó szemek oly kísértetie-
 sen csillogtak a félhomályban, hogy ön-
 kénytelenül megasorítottam kisérőm karját.

— Tudom már, miért jött uram — szó-
 lott és hogy elkezdett beszélni, fakó ajkai-
 nak gépies mozgása és hangjának félel-
 mes üressége még egyszer végigborson-
 gatott — meg akarja hallgatni azt a rejté-
 lyes történetet, amely velem megesejt
 és amelynek magyarázatát még ma sem
 tudom. Igazán nagyon lekötölné, ha
 nyitjára vezetne annak a rejtélynek,

amely megfoghatatlanságában még az
 örültség karjai közé fog sodorni.

— Nos hallja tehát:

Idestova két esztendeje lesz, hogy su-
 lyosan megbetegedve, hosszabb ideig az
 ágyat voltam kénytelen őrizni. Már-már
 a javulás utjára léptem, a krízisen is sze-
 rencsésen túlestem, midőn egy új, csodá-
 latos komplikáció járult a bajomhoz. —
 Mintha sűrű köd ereszkedett volna reám,
 mázsás súlylál szorítva oda kórágyma-
 hos, nem tudtam mozgatni se karomat,
 se lábamat, sőt lassankint szívem verése
 is elállt.

Orvosaim konsiliumot tartottak fölöt-
 tem s a mesterséges légzéstől az ether
 injekciótól minden lehető és lehetetlen
 eszközt és módot megkísérlettek, hogy
 újra életre keltsenek. De hasztalan, a
 szám elé tartott krízistál tükör fényes,
 páráltan maradt, kétségtelen bizonyítéka

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

—: hanem használjon azonnal —:

Beretvás-pasztyillát,

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és
 fejtájt elmulasztja. Ára. 1.20. Kapható
 Orvosok által ajánlv. Készíti: Beretvás Tamás
 gyógyszerész Kispeszt. 3 dobozzal ingyen postai
 szállítás.

társadalom mindent fölvilágosító hatalmával a könnyelműség, a léhaság, az erkölcstelenség öldöklő mikroba it oltja beléjük a már kora serdülő időkben megmétélyezi az ifjúság lelkületét.

Egyetlen szót sem vesztegetnénk erre a témára, ha azt látnók, hogy a többi, kulturában fejlettebb, előrehaladottabb államokban is hasonló s ily nagyarányú romboló hatását szemlélnünk a modernség, szélsőirányokba tévedő veszedelmes hatásának. De éppen ellenkezőleg, minél fejlettebb államot figyelünk meg, annál kevésbé látjuk az erkölcsi mételey ily pazar kézzel való szétszórását, az ifju lelkületek megmérgezését.

Tehát nem ebben rejlik a modernség ereje, nem itt emelkedik caucspontjára a kultúra s nem ezek a nyomtatványok terjesztik a műveltséget, a jó modort, a társadalmi formák helyesebb kialakulását.

E fertőző mételey ellenszereképpen csakis az egész társadalom egyöntetű, közös eljárása segíthet. Itt semminemű ügyész, sem kormányrendelet a baj csiráit ki nem ildözheti, az egész társadalom együttes erejére szorul a hibák megjavítása. Álljon össze minden jóízű, és jó érzésű ember, egy közös ligába, mely kimondja, hogy többet sem azt a hangnemet, melyet társaséletünkben belevinni akarnak, a modernnek nem tükik, sem nem engedik, hogy azok az irodalmi fórumok, melyek a mételey szertehintésben közreműködnek, életben maradjassanak. Vonják meg tőlük, úgy az erkölcsi, mint az anyagi

támogatást. Ne menjenek az olyan előadásokhoz, melyekben az ilyen modern erkölcsök papjai predikálnak s ne olvassák, ne vegyék azokat a sajtótermékeket, melyek az erkölcstelenség, az egyéni tisztességben való gázolásban látják egyetlen feladatukat, céljukat.

Ha az egész társadalom akar valamit, különösen olyan valamit, mely nemcsak az egyed, hanem az összesség érdekét szolgálja, akkor annak feltétlenül sikerülnie kell s akkor a jövőben egészen másképpen fog kialakulni a modern társadalom, mint a minőnek most embriójában a figyelmes szemlélő előtt igérkezik.

H I R E K

— **Áthelyezett tanár.** Danka István kaposvári főgymnásiumi tanárt a vallás és közoktatásügyi miniszter az upesti állami főgymnásiumhoz helyezte át. Danka áthelyezését az egész város sajnálattal fogadta, annyira közkedveltségnek örvendett. Tiszteletére jóbarátai szombaton este bucsu bankettet rendeztek az Erzsébet szállodában.

— **Tanítóválasztás.** Mint értesülünk, Győrfi Imre hoboli ref. tanító lemondása és nyugdíjba vonulása folytán, Kosma Sándor tőtszentgyörgyi tanítót választották meg a hoboli atyafiak.

— **Áthelyezett tanár.** A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Varvasovsky János eperjesi kir. kath. főgymnásiumi tanárt a kaposvári állami főgymnásiumhoz helyezte át. Varvasovsky nem ismeretlen

városunkban, mert itt végezte az iskoláit, innen is nősült, elvéván Bárdossy Elek vaskereskedő leányát, így idehelyezésének csak örülünk.

— **Keszthely-hévízi villamos vasut.** A mint Keszthelyről értesülünk, a régóta szőnyegen lévő villamos vasut ügyében újabb fordulat előtt állunk. A vasut létesítésére néve, a Ganzcég újabb ajánlatot tesz, amely az eddigiektől eltérően oly alapon készült, hogy a vasut létesítése a komoly megvalósulás előtt áll. Ez a vasut úgy Keszthelynek és Héviznek, valamint az ott fürdő közönségnek óriási előnyt biztosít.

— **Hivatalos órák a pénzügyigazgatóságnál.** A kaposvári m. kir. pénzügyigazgatóság október hó 15-ét kezdve ismét a rendes időben tartja hivatalos óráit és pedig hétköznaponként reggel 8 től 12-ig, délután 3 től 5 óráig, vasár- és ünnepnapokon reggel 8 től 11 óráig.

— **Virághullás.** Ruppert József és neje mint szülők, Jelán, Honka mint testvérek, Hochreiter Dezső mint sógor és ennek leánya Editke fájdalomtól megtört szívvel jelentik úgy a maguk, mint a szerető rokonok nevében, hogy szeretett leányuk, nővérük, illetve sógornője Ruppert Blanka életének 22-ik évében a halotti szentségek felvétele és hosszas betegség után folyó hó 2-án esti fél 11 órakor vissza adta fehér lelkét Teremtőjének. — Szeretett halottunkat 1909. október 4-én délután 3 órakor temetjük a róm. kath. egyház szertartásai szerint a göllei sírkertben, s az engesztelő szentmise-áldozatot f. évi október 5-én d. e. 9 órakor ajánljuk fel a Mindenhatónak a boldogult lelkiüdvéért.

— **Elhunyt a szabósztrájk.** A kaposvári szabómunkások sztrájkja megcsúszott és egy-két kisebb műhely kivételével a munkások már meg is kezdték a munkát.

az ő szemükben annak, hogy immár csak egy hullával van dolguk.

Eleinte mulattatott a dolog. Azt hittém, hogy ez az állapot legfeljebb csak néhány óráig tarthat el és szinte jól esett arra gondolnom, hogy mily nagy örömet fog körülöttem szokogó családom körében életre ébredésem okozni.

De az órák csak multak sűrű egymásutánban és lethargiámnak csak nem akart vége szakadni. Láttam amint az Entreprise gyászujtások, bóbítás emberei felállítják a fekete ravatalt, érzem mint fektetnek a hideg nehéz tölgys koporsóba, a viaszgyertyák sárga világáiból felálló füst mind sűrűbb és sűrűbb felleggel vonta

be a szoba menyezetét — és én nem tudtam mozdulni, nem jött hang ajkaimra.

Iszonyu rémület fogott el. Irgalmas Isten! ha rövid időn belül nem sikerül életjelt adni magamról, élve fognak eltemetni. Kiáltani, bömbölni akartam, de hasztalan, ajkaim mozdulatlanok maradtak és e hasztalan erőlködésbe elvesztvén eszméletemet, elaléltam.

Tompá moraj keltett fel álmomból. Áthatlan, sűrű sötétség vett körül és azt hívé, hogy jöthek fekszem ágyamban, fel akartam kelni, hogy kinyitva ablakom, megtudjam a szaj okát. De ki írja le rémületemet, midőn minden oldalról hideg nyirkos deszkákba ütköztem.

Egy perc alatt beláttam helyzetem borzalmasságát: fentről a rögök tompa dübörgéssel hulltak koporsóm fedelére. A kin, rémület és iszony csak meg van az emberi szív érzelmeiben, az most mind utat tört magának abban a hörgő sikolyban, mely ajkaimra tört. Ordítani, bömbölni kezdtem. Hiszen ha most, a míg a cirkumquidrumot énekelve körülállják a síromat mondom, ha most nem adhatom tudokra, hogy élek, akkor a legborzalmasabb kinszenvedésnek nézhetek elébe én az élő a holtak birodalmában elevenen eltemetve.

És fentről a rögök csak hulltak-hulltak lefelé. Kezemet véresre vertem a kopor-

VISKOVCSKY JÁNOS
műkertész
KAPOSVÁROTT.

Ajánlja dúsan felszerelt :::

faiskoláját,

jótállván az oltvány faji minőségéről is. Ajánlja rózsá és egyéb virágkertészetét.

Elvállal uradalmaknál és magánosoknál parkirozásokat, fásításokat és minden a kertészeti szakmába vágó munkákat. ::: Cserék és kosarak a legszebben és legjutányosabb áron készíttetnek és szállítanak.

Céja: jó, szolid és olcsó kiszolgálás.

A közönség szíves megrendeléseit kéri.

— **Honvédek önkéntesek tisztviselgája.** A 19 ik honvédegyalogezredben az önkéntesek tisztviselgája a mult héten volt meg. Tizen-nyolc önkéntes közül 15 sikerrel tette le a vizsgát, 3 azonban elbukott. A tizen-nyolc önkéntes között volt dr. Kereszturi Lajos kaposvári ügyvédjelölt is, aki a vizsgát kitüntetéssel tette le.

— **Uj körjegyző.** Plosszer Lajos, volt ihárosberényi körjegyző nyugalmába vonulásával megiresedett jegyzői állást szeptember 20-án töltötték be választás utján. A 7 pályázó közül Halász Lajost, az eddigi segédkörjegyzőt választották meg az ihárosberényiek.

— **Gyermekrablás.** Mózes Jenő Petőfy-utcai lakos hasonnevű 9 éves fiacskáját a mult szombaton egy esideig ismeretlen lovára csalta és eloyargalt vele. Az értesített rendőrség azonnal értesítette a szomszédos falvak előjáróságait, hogy a gyermekrabló lovaszt tartóztassák le, és azonban eredményre nem vezetett, a kis fiu azonban hétfőn megkerült minden baj nélkül, elfadása szerint rablója Böhönyéig vitte el, de elakarta vinni Nagykanizsáig, de ő nem ment. Böhönyéről azután gyalogosan jött haza, ami neki két napjába került.

— **A kaposvári rendőrség uj egyenruhája.** A városi tanács legközelebbi ülésén fogják tárgyalni Gerhardt Gaszton rendőrfőkapitány a kaposvári rendőrség uj egyenruházatáról alkotott szabályrendeletét. Az uj szabályrendelet értelmében városunk rendőrsége ugyanoly ruházatot fog kapni, mint a budapesti államrendőrség és így meglesz az az előnye is, hogy csendőrségünk esetleges államosítása esetén a ruhassükséglet már fedezve lesz, de még rendőrségünk is cinosan fog kinézni.

sóm fedelén, izzó tűzkarikákat láttam keringeni ssemeim eőtt, még éretem, amint valami undorító hideg gilissta körültekerődik nyakamon, aztán egy utólsót hördölve végkép elaléltam, — meghaltam. És mégis itt vagyok. — Tudni akarom, hogy ki ázott ki börtönömből, tudni akarom, ki hozott ide engemet, tudni akarom, tudni akarom!

Szemében rémitő tűs csillant fel, ajka tajtéksott és neki vetve magát az alacsony tábori ágyának, szokogva temette a párnák közé fejét.

Szinte megkönnyebbülten lélegzettem fel mikor ujra kint voltunk a barátságos napaugaras folyosón.

— Látod ezt az embert a hypnozie tette tönkre, — szólótt hozzám barátom, — Grivot, de Goncourt, a híres ideggyógyász, miközben zajtalanul fordította rá az ötös számú cellára a kulcsot. Egy szeánsz alkalmából ugyanis azt szugerálták neki, hogy elevenen lett eltemetve és az a rémület, melyet hypnotikus álmában átértett, oly borzalmas hatással volt lelki világára, hogy attól elméje örökre elborult.

— **Haldós verekedés.** Rég idő óta peraszkedik Furmann Vince visnyeai gasztember szomszédjával, Matán Istvánnal, e per miatt már nem egyszer össze is verekedtek. Folyó hó 28-án reggel ez a perlekedés végzetessé vált. Matán István ugyanis Gábor nevű fiával löhert indult kassái. Alig léptek ki házukból, találkoztak Furmann Vincével és szóváltásba kerültek. A perlekedésből verekedés lett. Eurmann botjával az öreg Matán fejére ütött, mire ez fiával együtt reá támadt, kassájukkal úgy megvágta, hogy Furmann holtan maradt a verekedés színhelyén. Matánék, amint Furmant összeesni látták, elszaladtak a másnap bejöttek Kaposvárra, itt értesültek róla, hogy Furmann meghalt, mire a kir. törvényesség vizsgáló bírójánál jelentkeztek, aki azonnal vizsgálati fogságba helyezte őket.

— **Merénylő kocsi.** Szukics Sándor kaposvári hentes és vendéglős lonkai szőlőjében október 4-én volt a süret, amelyen Szukicsnak János nevű testvére ügyelt fel. A szüretelők között volt Szukics Sándornak Barabás Mihály nevű 19 éves kocsisa is, aki Szukics Jánossal feleselni kezdett. Szukics ezért erőlyesen rendreutasította, amire Barabás annyira feldühösödött, hogy egy szőlőkarót ragadva, azzal Szukicsot úgy vágta fejbe, hogy az eszméletlenül került a földre. Szukicsot a szüretelők bevitték a présházba és ott a diványra lefektették. A dühöngő kocsis ezen még jobban felháborodott, be akart törni a présházba, de nem engedték. Erre átment Szukics János szomszédos szőlőjébe és annak prés házából kihozta Szukics vadászfegyverét és töltényeket véve magához, visszament a szüretelőkhöz, majd pedig a présház ablakához ment és az ablakot betörtte s azon keresztül a szemközti divánon fekvő Szukics Jánosra lőtt kétszer. A lövések után ismét be akart törni, de nem sikerült, amire ujra elment töltényekért és visszajöve még hat lövést tett az eszméletlenül fekvő Szukicsra. A lövések zarája igen sokan összejöttek, de a dühöngő kocsis megközelíteni nem merték, mert minden közeledőre reá lőtt, szerencsére azonban a lövések nem találtak. Az értesített rendőrök Zsibrák János tizedes és Péter rendőr mentek ki a helyszínére, akik hátulról hirtelen lefoglák és lefegyverezték Barabást és megkötözve a rendőrségre kísérték. Ekközben megérkezett dr. Török Lajos városi orvos is, aki Szukicsot első segélyben részesítette. — Székics borzasztóan össze van lödöve, de szerencsére a töltények mind apró serétre voltak töltve, így állapota bár igen súlyos, de nem életveszélyes.

— **Tolvajlás.** Bruer Ferenc barcsi fakeszkedő észrevette, hogy valaki a rak-tárját detszalmagatja. Jelentést tett tehát a csendőrségen, amely őrt állva, tetten érte Berger János barcsi napsszámot, mire letartóztatták.

— **A legnagyobb ellenségről.** Amióta az orvostudomány rájött arra, hogy a betegségek nagyrészt az emberi szervezetben élősködő bacillusok okozzák, a buvárkodás nagy részből odairányult, hogy az élősködőket aként irtsák ki a szervezetből, hogy ez magának az emberi szervezetnek meg ne ártson. Több ilyen kárt okozó bacillust már le is győzött az orvosi tudomány, csak egyet nem tudott eddig legyőzni, éppen azt, mely a legnagyobb vészedeimét képezte az emberiségnek: a

tüdővésznek és egyéb tuberkulitikus megbetegedések bacillusát, a Koch-féle bacillust, pedig jó nagy könyvtárt tenne ki az a szakirodalom, mely tanulmánya tárgyává a Koch-féle bacillust tette. Most, hogy egy magyar orvos Wattenstein József dr. megtalálta a Koch-féle bacillusokat megölő szert, a kutatás ennek nyomán indul meg. Augustini Béla dr. tanár, hírneves bakterologusunk vizsgálja mostanában a dr. Wattenstein-Ssanatórium Részvénytársaság budapesti Rákóczi-ut 18. szám alatt levő rendelőintézetében és margitligeti szsanatóriumában kezelt betegek bacillusait és tapasztalatairól a következőkben számol be: A vizsgálatok során azt észletem, hogy a Comainnal való kezelés következtében a bacillusok a betegek sputumában sajátságos elváltozásra mennek keresztül. Ugyanis az először tömör pálcikák olyanokká alakulnak át, mintha apró gömböcskékből lennének összetéve, emellett számban megcsökkennek. Ezek a gömböcskék az ultramikroszkop látmesején erős fényben láthatók, míg a bacillusnak a gömböcskék között levő része sötét. — Ilyen alakú bacillusokat már régebben megfigyeltek és némelyek azon véleményen voltak, hogy a bacillusoknak a gömböcskék között levő része spóra, tehát egy védekezésre való berendezkedés. Mások ellenben, így Koch és néhány tanítványa azt a nézetet vallották, hogy a bacillusnak azon része, amely nem festődik és amely az ultramikroszkopban sötét, az vacuola. A vizsgálatok alapján feltétlenül az utóbbi nézet helyességét kell elfogadnunk. Valamint az összes gombáknál, úgy a baktériumoknál is a spórák sűrű plesmatikus anyagból állnak, mely anyag az ultramikroszkopban fénylik, különösen, ha megfestettük. — A vacuola vagy viztér a baktérium nem élő része és a vacuola szaporodása a bacillus pusztulásával magyarázható. Ezen nézetemnek helyességét azon betegek állapotának megfigyelése is igazolja, akiket Wattenstein József dr. kezel. Ezek szervezetük ellentálló képessége szerint a Comain oltásokra gyorsabban, vagy lassabban javulnak, lázuk csökken, majd elmúlik, a köhögés megszűnik, az étvágy fokozódik és erős hizának indulnak. Emellett a bacillusokban a vacuolák nagy mértékben szaporodnak, ugyanakkor a bacillusok számban fogyanak, majd pedig egészen eltűnnek. A beteg közérzésének javulásából és ezzel kapcsolatban a bacillus számbeli csökkenéséből feltétlenül a kórt okozó bacillus pusztulására kell következtetnünk. — Augustini dr. tanár észleleteit a Dr. Wattenstein-Ssanatórium Részvénytársaság rendelőintézetében és szsanatóriumában megforduló sok száz betegen most is folytatott vizsgálati folyamán szerestv. Augustini dr. tapasztalatairól még csak ezek után fog részletesen beszámolni.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági háború előtt.

Ha a politikai helyzetben beállott somoru fordulat okait keressük, az újabb válság főokát Ausztriával való gazdasági közösségünkben találjuk fel. Deák Ferenc egykor oly bölcsnek tartott kiegyezése minden fogyatkozásai ellenk tárulnak. 42 év mult el- csak a gazdasági közösség megteremtése óta s már a gazdasági közösség megteremtése óta máris konstatálnunk kell, hogy a helyzet tartathatatlanná vált. Ausztia csak addig volt késő a 67-iki kiegyezést perfektuálni, a míg hasznát hushatott belőle, de mihelyt Magyarország abból származó jogai érvényesítése érdekében komoly lépéseket tesszünk, azonnal késő a kiegyezés magnachartáját szétépíteni. Amíg, mint a távol jövő ködös homályában lebegő ideális célról beszéltünk Magyarország gazdasági függetlenségéről, addig Ausztriának esen elméleti fejtegetések ellen nem volt kifogása, sőt gunymosollyal kísérté naiv reménykedéseinket, de mihelyt a politikai életben is komoly törekvéssé vált gazdasági életünknek Ausztriától való függetlenítése, odaát megszűntek mosolyogni s a nemzet öntudatra ébredésében nagy veszélyt látva, elérkezettnek tartják az időt a függetlenségi törekvések letörésére.

Törvény ide, törvény oda, Ausztia magyar jogokat, magyar gazdasági érdekeket nem ismer; a jegybank kettéválasztása, a késszfisetések felvétele ellen állást foglal, ellenben nemzeti politikáját a mi hátrányunkra irányítja, Bosznia—Hercegovinát általa meghódított piacnak tekinti, hova mi lábunkat sem tehetjük be és gazdasági fejlődésünk érdekében nem lehet oly kívánságunk, melynek megvalósulását Ausztia ne igyekeznék meggátolni. Ebből előre láthatjuk, hogy mi fog történni 1917-ben, az utolsó kiegyezés lejártával. Bizonyos, hogy gazdasági függetlenségünket, pusztán a törvénykönyvvel kezükben, akkor sem leszünk képesek érvényesíteni s nem leszünk erre képesek mindaddig, míg Ausztia törvénytelen ellenkezéseinek a legerélyesebb eszközökkel nyakát nem szegjük.

A mai válság főokát tehát Ausztia makacs, rideg ellenállása képezi. Ne háritsuk est a vádat sem az uralkodóra, sem a trónörökösre; azok az osztrák érdekek sugalmazott szöszölői, ami elég

somoru, de úgy van. A Wekerle-kabinetnek mennie kell, mert Ausztia nem enged, semmi vívmányt, a megsavazandó rendkívüli közös költségekért, semmiféle rekompensációt nem volt képes a kormány kicsikarni, minden megtört Ausztia tagadó álláspontján. És, hogy nálunk egyik kormányválság a másikat nyomom követi, annak Ausztia örül és céltudatosan mosdítja elő a krisisek kiélesedését, mert minél zavarosabb a belpolitikai helyzet Magyarországon, annál kevésbé van módunkban gazdasági függetlenségünk kivívása.

A dolog ilyen állásában már most komolyan kell assal foglalkoznunk, hogy mi módon késsítsük elő 1917-re gazdasági függetlenségünk érvényesülését. A kormányban, legyen az bármilyen kormány, e tekintetben ne bízunk, a kormányt az uralkodó vétője lemondásra kényszerítheti, a parlament pedig függetlenségre szorítható.

A nagy harcot tehát a magyar társadalomnak kell megvívni, ennek kell Ausztia ellen közgazdasági háborút megindítani. Nem afféle langymeleg tulipánmozgalmat értünk, aminőt pár év előtt gyöngéd női kések muló divatként rendeztek, hanem olyant, minő a törökországi bojkott volt, melynek hatása keserves felajdulásra kényszerítette az osztrák ipart s melynek beszüntetését csak nehéz 50.000.000 koronával volt képes a Monarchia megvásárolni. Senki sem gátolhat meg egyeseket abban, hogy az osztrák árukat, az osztrák hitelt, az osztrákokkal való gazdasági érintkezést bojkottálja és ha az egyesek milliőit egyetértve járnak el, ha a hazai ipar, kereskedelem, pénzintézeteink, közlekedési vállalataink támogatják est a törvények keretein belül megvívandó gazdasági harcot, pár év mulva Ausztia fog könnyörögni hogy csináljunk önnáló bankot, késszfizetést, gazdasági függetlenséget, mindent, csak az osztrák újpárt végmegromlással fenyeget gazdasági harcot szüntessük be. Elismerjük, hogy a harc eredményes megvívásához szívós kitartás, törhetetlen erély, a személyes ellenséget is egy táborba terelő egyetértés és nagy önmegtagadás kell, de ha nem birunk ezen tulajdonságokkal, ha még nem okultunk eléggé a szertehuzás káros következményeiből, akkor tegyük le a fegyvert s mondjunk le minden reményről.

Kossuth Ferenc levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ“ bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.“

KOSSUTH FERENC.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sósborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissit. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagéhoz (gyuró- kenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszagatás és mindennemű meghülésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ“ össze nem tévesztendő más sósborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ“ székelyhavasi gyógyfűvekből előállított és hatásában felülmúlhatatlan gyógyszerkülönlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ“ kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országban mindenütt.

KIVÁLÓAN JÓ GYÁRTMANYU

HEGEDÜK,

vonók, hurok, álltartók, hirtartók :: és mindentéle ::

hangszer- kellékekből

nagy raklári tart a GERŐ-féle

zenemű-koreskedés Kaposvár, Korona-u. 7. Vidéki megrendelések is : pontosan teljesíttetnek.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar- köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

Sirolin

Emeli az érvényet és a testet, megvédi a köhögést, vialdókat, éjjeli izmádat.

„Roche“

Egyszerű orvosi rendelőben a gyógyszerésztől kapható. — Árs. 1.000.000. — 1.000.000.

4 miniszteri jóváhagyás.

1. A berlini földm. mini-zter urtól 1906. február 20.
2. A koppenhágai belügyminiszter urtól 1906. december 20.
3. A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter urtól 1907. május 13.
4. A berlini földm. miniszter urtól 1907. október 15.

„RATIN“

mint legbiztosabb

egér és patkányirtó-szer

van elismerve. — Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

- 1 adag patkány-bacillus 3.— kor.
1 adag egér-bacillus 1.80 kor.

Prospektus kívánatra ingyen.

Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja

„RATIN“ bakteriológiai laborató-részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedűrsa

HAAN BÉLA
BUDAPEST,

VII. ker., Rottenbiller-utca 26/24.

Szabó József

cipész
Kaposvár, Fő-utca 25.,
az udvarban.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint műhelyemben a teljes létszám megvan, a munka ennél fogva zavartalanul folyik, s egyben tudatom, hogy a drága bolthelyiséget feladtam s ugyanazon ház udvarába helyeztem tá a műhelyemet, mi által tetemesen olcsóbban állíthatom ki egy és ugyanazon előnyösen ismert jó munkát.

Tisztelettel
SZABÓ JÓZSEF.

A magyar újságírás szenzációi!!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérielhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: Braun Sándor.

Felölös szerkesztő: Hacsak Géza.

Naponkint 125.000 példány!

— Egy szám: 2 krajcár. —

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 16.— K | Negyedévre 4.— K
Félévre . . 8.— K | Egy óra . 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

— Egy szám: 6 krajcár. —

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 6.— K | Negyedévre 1.50 K
Félévre . . 3.— K | Egy óra — 50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

**Budapest, VIII.,
Rökk Szilárd-utca 9.**

TANÁCSADÓ

a házaselet fölösleges
gondjainak meggállására,
legfőképpen fiatalabb házások részére,

Dr BRAUN MIKSA
berlini orvos nyomán.

20 fillér levélbélyegért bérmentve megküldi
FÜREDI L. kereskedelmi vállalata
Budapest, VII., István-ut 34/v.

TÖRLEY PEZSGŐ

Magyar Styria kötőgépgyár
Budapesten.

A legjobb és leghíresebb

kötőgépek

szabadalmazott zárrakkal ellátva.
Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék
bérmentve. Fogl József Lajos,
cégvezető Iroda és elárusítóhely:
Csengeri-utca 54.

Hirdetések

jutányos áron — felvétetnek
a kiadóhivatalban.

Pallas Lexicon 18 kötetben, alig
használt, 120 ko-
ronaért eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

Ritünő hatása vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdús, kelleses, savanykás ízű, vasmentesített,

rendkívül üdítő asztali viz.

Üdít, gyógyít. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógmódra használva vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskészítő.

Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buziasífürdőn.

Vicze László

sziggyártómester

KAPOSVÁR OTT,

a vármegyeház átellenében.

Ajánlja, dúsan felszerelt raktárát mindeuféle a sziggyártó-ipar kötelékébe vágó

bőr-árak, nyergek, bőr-kenőcsök, légyhálók stb. beszerzésére.

Jó és pontos kiszámlálást előre is biztosít.

Kéri a közönség szíves pártfogását.

Most jelent meg!

MOZGÓ FESZÜLETEK

(ELBESZÉLÉSEK)

Írta:

HORVÁTH REZSŐ.

Ára 2 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Lapunk olvasói 1 korona 50 fillér kedvezményes ártól kapják.

Tejesen kipróbált,

minden tekintetben kifogástalan használt, IV-es számú „YOST“ írógépet, utolsóelőtti modellünk, ajánljuk 300 koronáért, esetleg részletfizetésre is. Új X-es számú gépünk ára 600 kor. 50% pénztári engedmény.

A „YOST“ írógép nem szállagos gép.

minek következtében írásának tisztaságát más gép utól nem érte. Mindkét gépet bemutatjuk az ország bármely részében vételkötelezettség nélkül.

Bővebbet:

„YOST“ írógép r.-t. Budapest, VII., Erzsébet-körút 9-11. (New-York palota.)

Káldor M. igazgató.

Stock Cognac Medicinal
szavatolt valódi borpárlat

CAMIS és STOCK

gőzpárolótelepéből BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

KAPHATÓ MINDEN JOBB ÜZLETBEN.

Somogymegye vezérképviselője:

Sattler Nátán KAPOSVÁR.

Fő-utca.

8 napi ...
-- próbára.

Óriási
megtakarítás

„PURÓ“

MOSÓÜST-MOSÓGÉP

legjobb a világon,

mert a házban már meglevő bármely más üstre erősíthető és ezt azonnal tökéletes mosógéppé változtatja át.

Külön teret alig foglal.
Semmi vesződés,
semmi bosszúság
többé.

$\frac{3}{4}$ rész idő,
 $\frac{3}{4}$ rész tűzi anyag,
 $\frac{3}{4}$ rész szappan
megtakarítás.

Aki jó gazdasszony, az beszerzi.

ISMERTETŐT INGYEN KÜLD

FÜREDI L. kereskedelmi vállalata

Budapest, VII., István-ut 34/v.

Ára 40 korona.

Kicsiny (4-500 K) tökével bárhol szak- ismeret nélkül — nő is — existenciát alapíthat.

Prospektus külön.

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves

gyökerű száza 20 K

Gyökeres fűszoltvány ezre 180 K

„szépséghibával” 90 K

„zöldoltvány” 160 K

Síma 90 K

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. — Árjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Gyök. riparia portalis vastag ezre 32 K

„2 éves 40 K

Síma riparia portalis 18 K

„vékony 8 K

Gyökeres hazai nemes vessző 30 K

Síma 10 K

BORÁRAK:

Gyöngyösi siller Hl. 32 K

Visontai 36 K

Gyöngyösi fehér asztali 34 K

„pecsenye” 38 K

Visontai Rizling Hl. 44 K

„Muskotály 70 K

„vörös bikavér 70 K

SZÉKELY L. JÓZSEF

Gyöngyös, Szent Urban templom.